

18.5.2021

Valtionhallinnon kehittämisosasto

Ilmoituskanavapalvelua valmisteleavan työryhmän kokous 5/2021

Aika 10.5.2021 klo 8.00–10.00

Paikka Teams -kokous

Osallistujat

Markus Siltanen, finanssineuvos, puheenjohtaja, VM
Arja Terho, finanssineuvos, VM
Heli Iiro, neuvotteleva virkamies, VM
Sari Hosionaho, erityisasiantuntija, VM
Juha Keränen, neuvotteleva virkamies, OM
Sarianne Palmula, neuvonantaja, UM
Jyrki Pennanen, tarkastuspäällikkö, SM
Silja Ruokola, hallitusneuvos, LVM
Samuli Bryggare, lakimies, Väylävirasto
Kimmo Helaskoski, erityisasiantuntija, Tuomioistuinvirasto
Ari Huvinen, turvallisuusjohtaja, Maanmittauslaitos
Ulla Järvelin, henkilöstölakimies, verohallinto
Olavi Voutilainen, asiantuntija, verohallinto
Hannu Kananen, sisäisen tarkastuksen päällikkö, Tulli
Arja Kaski-Nurmi, sisäisen tarkastuksen päällikkö, Valtiokonttori
Tuukka Lahkela, johtaja, Business Finland
Jani Oinonen, controller, Palkeet
Leena Storgårds, sisäinen tarkastaja, Tilastokeskus
Johan Strann, sisäinen tarkastaja, Maahanmuuttovirasto
Niina Toikka, yksikönpäällikkö, johtava juristi, Valtori
Maarit Tulokas, sotilaslakimies, Puolustusvoimat
Klaus Krokfors, johtava tilintarkastaja, Valtiontalouden tarkastusvirasto
Mari Näätsaari, yksikönjohtaja, Valtiokonttori
Heikki Korhonen, kehittämisspäällikkö, Valtiokonttori
Krista Seppälä, assistenttiharjoittelija, VM
Kati Orkola, hallitussihteeri, sihteeri, VM

1. Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 8.00, ja toivotti kaikki tervetulleiksi työryhmän 5. kokoukseen.

Tämän jälkeen puheenjohtaja kävi lävitse kokouksen asialistan.

Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin ilman muutosehdotuksia.

Puheenjohtaja totesi, että oikeusministeriön sekä työ- ja elinkeinoministeriön infotilaisuus ilmoittajien suojelua koskevan direktiivin kansallisesta täytäntöönpanosta alkaa klo 10.00, joten pyritään saamaan tämän kokouksen asiat käsiteltyksi hyvissä ajoin ennen seuraavan tilaisuuden alkua.

2. Oikeusministeriön tilannekatsaus

Juha Keränen oikeusministeriöstä kertoi ilmoittajien suojelua koskevan direktiivin kansallista täytäntöönpanoa valmisteleavan työryhmän tilanteesta.

Työryhmä on lähettänyt kyselyn ministeriöille liittyen direktiivin soveltamisalaan, minkä lisäksi selvitetään vielä keskitetystä ulkoisesta kanavasta vastaavaa toimijaa ja kartoitetaan uuden lainsäädännön mahdollisia vaikutusarvioita. Toukokuun lopussa hallituksen esityksestä pitäisi olla luonnosversio valmiina.

TEM:n alatyöryhmässä suurin osa kysymyksistä on jo käsitelty.

Puheenjohtaja kiitti Juhaa tilannekatsauksesta.

3. Valtiokonttorin tilannekatsaus

Seuraavaksi Mari Näätsaari ja Heikki Korhonen Valtiokonttorista kertoivat sisäisen ilmoituskanavan hankinnan valmistelun etenemisestä.

Virastoille lähetetyn kyselyn tulokset ovat nyt valmistuneet, ja ¼ vastaajista olisi tällä hetkellä kiinnostunut olemaan mukana hankinnassa alusta alkaen. Osa vastaajista edellyttää ratkaisua Tuve-verkon osalta ennen keskitetyn ilmoituskanavapalvelun käyttöönottoon osallistumista. Hankinnan kohteen määrittelyn osalta tuleva käyttäjämäärä tulisi kuitenkin olla selvillä.

Todettiin, että tällä hetkellä hankinta koskisi ei-Tuve -palvelua. Tuve-ympäristöön hankittava ilmoituskanavapalvelu on käytännössä eri ilmoituskanava. Näin ollen täytyy erikseen ratkaista, kuinka tullaan toimimaan Tuve-toimijoiden osalta.

Todettiin myös, että tällä hetkellä ei olla hankkimassa ilmoitusten esikäsittelypalvelua ja pidetään mahdollisena vielä ulkoisen kanavan sisällyttämistä mukaan yhteishankintaan, kunhan keskitetty vastuutaho selviää.

Työryhmässä tulisi vielä keskustella siitä, koskeeko ilmoituskanavapalvelu vain direktiivin mukaisia ilmoituksia vai myös muilla perusteilla tehtyjä ilmoituksia. Ulkoinen kanava koskisi lähtökohtaisesti vain direktiivin perusteella tehtäviä ilmoituksia.

Valtionhallinnon virastojen osalta hankinnan hinnan tulisi määräytyä organisaatioiden määrän mukaan eikä perustua henkilöstömääriin.

Aikataulu hankinnalle on tiukka, joten jonkinlainen varasuunnitelma tulisi olla, jos toimittajan kanssa ilmenee aikatauluhaasteita.

Tilannekatsauksen jälkeen keskusteltiin vielä hankinnan hinnan määräytymisperusteista, ja todettiin, että hinnoittelussa lähdetään liikkeelle pääkäyttäjä- ja organisaatiomääristä, koska tarkempia arvioita ilmoitusten määrästä ei vielä ole.

Puheenjohtaja totesi, että seuraavaksi tulisi ratkaista kaksi keskeistä seikkaa ilmoituskanavahankinnan osalta:

1. Miten toimitaan Tuve-toimijoiden osalta?
2. Tuleeko ilmoituskanavan kautta voida vastaanottaa myös muita kuin direktiivin alaan kuuluvia ilmoituksia väärinkäytöksistä?

Sovittiin, että Tuve-ratkaisua koskien järjestetään oma kokous. Sisäministeriöllä on jo oma ilmoituskanavapalvelu valmisteilla. Haasteena ovat viraston ulkopuolelta tulevat ilmoitukset, koska ulkoapäin ei ole pääsyä Tuve-verkkoon. Ilmoituksia koskeva keskustelu tulisi kuitenkin käydä Tuve-verkossa. Pilvipalvelujen hyödyntäminen ei myöskään ole mahdollista Tuve-verkon osalta.

Keskustelussa tuotiin myös esille, että palvelimen sijainnin merkitykseen vaikuttaa myös se, millaista ilmoituskanavajärjestelmää ollaan hankkimassa. Jos järjestelmä toimii vain välityskanavana, palvelimen sijainnilla ei ole niin suurta merkitystä. Esimerkkinä mainittiin Tietopyyntö.fi -palvelu, jonka avulla voi anonymisti keskustella ilmoituksen tekijän kanssa. Todettiin, että lähtökohtaisesti ollaan hankkimassa toiminnallisesti melko valmista palvelua markkinoilta.

Seuraavaksi keskusteltiin siitä, tulisiko hankittavan ilmoituskanavan kautta pystyä ilmoittamaan myös muista kuin EU-oikeuden rikkomistilanteista. Hankkeen perustamisvaiheessa valtiovarainministeriössä lähdettiin liikkeelle siitä, että lähtökohtaisesti ilmoituskanavan kautta pystyttäisiin tekemään ilmoitus vain direktiivin mukaisissa tilanteissa.

Keskustelussa tuotiin esille, että ilmoittajan on vaikea arvioida sitä, kuuluuko asia direktiivin soveltamisalaan vai ei. Viranomaiset saavat jo nykyisinkin ilmoituksia eri asioista esimerkiksi sähköpostin välityksellä, joten erillisen kanavankin osalta on oletettavaa, että monenlaisia ilmoituksia tullaan tekemään ilmoituskanavan kautta. Viranomainen arvioi lopulta kuuluuko asia tulevan kansallisen lainsäädännön piiriin vai ei. Asian laatu vaikuttaa myös käsittelyprosessiin.

Todettiin, että järjestelmässä tulisi olla jollain tasolla kuvaus siitä, milloin ilmoittaja on oikeutettu lainmukaiseen suojaan.

4. Loppuraportin käsittely

Kati Orkolan ja Heikki Korhosen johdolla käytiin lävitse loppuraporttiluonnosta ja kommentit kirjattiin suoraan muistiopohjaan.

5. Muut asiat

Puheenjohtaja tiedusteli vielä lopuksi, onko työryhmän jäsenillä mielessä muita asioita, joita tulisi tässä yhteydessä käsitellä. Tuotiin esille, että kokemuksen perusteella ilmoituskanavan käyttöönoton yhteydessä asian yhteistoimintakäsittelylle ja koulutuksille on hyvä varata aikaa.

Puheenjohtaja kiitti kaikkia kokoukseen osallistumisesta ja päätti kokouksen klo 9.14.

Seuraava kokous pidetään maanantaina 24.5.2021 klo 10.00–12.00.